

Guds Verdensvide Kirke

001JES1(d)/122002

*Livets Kilde
hæfteserie*

Den ukendte Jesus (1. del)

LIVETS
KILDE

HEFTESERIE

Nr. 5 1. årgang december 2002

Hvis du ønsker flere eksemplarer af dette eller andre af vore hæfter,
skriv da blot til vor adresse i Sverige:

Livets Kilde, c/o BTHB, Hemmestorps Eke 33, SE-270 35 Blentarp, Sverige

Titler på hæfter i denne serie:

Er Gud død?

Gud og tilgivelse

Jobs bog

Kristendommens fælder

Han var i verden, og
verden er blevet til ved
ham, og verden kendte
ham ikke.

*Han kom til sit eget, og hans egne
tog ikke imod ham.*

*Men alle dem, der tog imod ham,
gav han ret til at blive Guds børn,
dem der tror på hans navn.*

*Og Ordet blev kød og tog bolig
iblandt os, og vi så hans herlighed,
en herlighed, som den Enbårne har
den fra Faderen, fuld af nåde og
sandhed.*

Johannes 1:10–12, 14

DER ER INGEN PERSONER I HISTORIEN der har påvirket menneskeheden mere end Jesus fra Nazaret. Dette til trods for at han kun virkede i tre år med at sprede sit budskab. Det er egentlig ikke så meget vi ved om hans person. Vi ved ikke hvilket år eller hvornår på året han blev født. Vi ved ikke hvordan han så ud. Alt det vi ved, er skrevet af andre. Det nærmeste vi kommer til en beretning af ham, er to breve som to af hans brødre har skrevet.

Mange hævder at de ved hvem han er, men i virkeligheden er det

Livets Kilde hæfter har som mål at gøre evangeliet klart og relevant for vor tid. Hæfterne læses af kristne fra forskellige trossamfund. Vort ønske er at hjælpe den enkelte til at forstå sig selv og sit forhold til Gud, uanset hvilket kristent trossamfund man tilhører.

Indhold

- 1 Johannes 1:10–12, 14
- 2 Indledning
- 3 Jesus havde eksisteret før
- 4–5 Jesus var Gud
legemliggjort
- 6–7 Jesus i Det Gamle
Testamente
- 8–9 Den historiske Jesus
- 10–11 Hvornår er Jesus født?
- 12 Bibeltest
- 13 Jesu barn- og ungdom
- 14 Jesus var jøde
- 15–16 Jesus kom fra Nasaret
- 16 Svar på bibeltest
- 17–18 Jesu familie
- 19–20 Jesu personlighed

traditionelle opfattelser af Jesus de ved noget om.

Vi skal forsøge at finde frem til hvordan denne mand egentlig var. Jesus var en revolutionær i sin samtid. Han var en oprører til det etablerede jødiske samfund, et samfund som hævdede at kende Gud, men som fokuserede på sine traditioner i stedet for på Guds oprindelige budskab til folket. De kendte ikke Guds Søn da han kom til dem. Ville vi have kendt Guds Søn hvis han kom til os i dag? Eller ville vi reagere med forundring, fordømmelse eller være uinteresserede i hans budskab?

Ville vi have korsfæstet Jesus hvis vi havde levet i det første århundrede? Han sagde at han var Guds Søn, og det var blasfemi, fordi Gud er én.

Ifølge Det Gamle Testamente er der ikke to guder, kun én. Ville vi have forstået at Jesus var denne ene Guds måde at udtrykke sig på til menneskeheden og ikke en falsk profet, som jøderne havde så mange af? Et overfladisk kendskab til Det Gamle Testamente ville tilsige at Jesus måtte korsfæstes. Man måtte have en meget god og afbalanceret forståelse af Det Gamle Testamente for at forstå at Jesus fra Nazaret virkelig var Messias. Egentlig måtte Gud åbne deres sind, for hvis Jesus ikke var Gud, så ville det han sagde, være blasfemi. Har vi en sådan forståelse i dag? □

IFØLGE DET NYE TESTAMENTE havde Jesus eksisteret før. Han var før alle ting, og det var ham som havde skabt jorden og alt liv på den. Det var ham som sørgede for at alt det der eksisterer hænger sammen (Kolossenserbrevet 1:15–17). Han var Talsmanden eller Ordet overfor menneskeheden. Det var Jesus som talte til Adam og Eva i Edens have og til profeterne i Det Gamle Testamente. Ordet, som fik navnet Jesus, var den måde Gud kommunikerede med mennesket, på det fysiske plan.

Gud er åndelig. Han lever i en anden dimension end os. Vi kender fire dimensioner: længde, bredde, højde og tid. Gud er ikke bundet af nogen af disse, heller ikke tid. Tid beskriver hvordan jorden står i forhold til solen og månen. Vort år er delt op i dage og måneder. Vor dag består af timer og minutter. Gud lever i en dimension hvor tid ikke er en begrænsning.

Jesus var med til at planlægge skaberværket og kronen på det: mennesket. Ordet var enig i Guds plan, som indebar at Guds Søn måtte give sit liv for skaberværket. Det var kun på denne måde mennesket kunne retfærdiggøres ved tilgivelse og evigt liv kunne gives. Hvorfor måtte dette ske? Jo, fordi det var Gud den almægtige som tillod at det onde skulle have lov til at friste skaberværket. Gud havde

Jesus havde eksisteret for

I begyndelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud. Og Ordet var Gud. Han var i begyndelsen hos Gud. Alt blev til ved ham, og uden ham blev intet til af det, som er.

Johannes 1:1–3

i denne sammenhæng et ansvar, og det var kun Gud som kunne fjerne og sone for det onde eller synden, og derfor måtte han selv påtage sig straffen. Fra den første dag det onde fik lov til at påvirke skabelsen, var Jesus klar over at han en dag måtte ofre sit liv, og det var planlagt før verden blev grundlagt (1. Peter 1:20). □

Jesus var Gud legemliggjort!

Og Ordet blev kød og tog bolig iblandt os.

Johannes 1:14

GUD BLEV MENNESKE! DET ER den største hemmelighed nogen sinde! Jesus var både Gud og menneske; så svært dette end er at forstå! Ordet »legemliggjort« (inkarneret) betyder »at have iklædt sig kød«. Gud iklædte sig med andre ord kød og blod og blev et menneske. Det var og er vanskeligt at forklare at Gud var *én*, men at han samtidig havde en Søn som også var Gud. Oldkirken debatterede i lang tid dette tilsyneladende uløselige teologiske problem. Der er én Gud, men Jesus talte om Faderen og hævdede at han selv var hans søn. Der blev holdt en række kirkemøder om dette før man til slut i år 325 e. Kr. blev enige om Den nikenske trosbekendelse, som prøver at forklare dette vanskelige spørgsmål. Der er én Gud af én substans, og Gud Fader, Jesus og Helligånden var alle af den samme substans. I år 180

e. Kr. lavede kirkefader Tertullian et nyt begreb som skulle forsøge at forklare dette: Den treenige Gud.

Kun én Gud

Der var stor strid i oldtidens kirke om hvorvidt Jesus var den første af alle Guds skabninger, eller om han var Gud. Dette var et stort problem, for ifølge Det Gamle Testamente er der *kun én Gud*. Det var det som var den store forskel mellem Det Gamle Testaments opfattelse af Gud og de øvrige fremmede religioner, som havde mange guder. Jødedommen var monoteistisk, dvs. kun én Gud, mens alle de andre religioner var polyteistiske, som betyder *mange guder*.

At Gud er én, men at der findes en Gud, Hans søn og Helligånden som også var Gud, er ikke let at forstå eller forklare. Vort sprog formår ikke at beskrive Gud. Ved at bruge ordet tre »personer« bliver

forvirringen total. Én Gud, men tre personer? Oprindeligt kunne ordet »person« på latin betyde »maske«. Så er det lettere at forstå at der findes én Gud, som har tre »masker«, funktioner eller aspekter. Gud lever i en anden dimension end os. Når Gud skal kommunikere med os, sker det ved hjælp af Ordet, Jesus Kristus. Sønnen er dermed den funktion Gud har når han har kontakt med menneskeheden.

Gud og menneske samtidig

Men at Jesus var både Gud og menneske samtidig, det var heller ikke lett å forstå! Ifølge Bibelen er Jesus begge deler! Hvis Jesus ikke var Gud, så ville ikke hans korsfestelse og død redde oss fra syndens straff. Hans død kunne bare frelse alle mennesker om han faktisk var Gud. Jesus var ikke bare et vanlig godt menneske som Gud brukte for dette formålet, slik noen hevder, for da ville hans død bare ha gjeldt ham selv.

Jesus var også menneske, og derfor lod han sig døbe som et eksempel for alle os i eftertiden. Dåben er begyndelsen på vor kristne vandring på samme måde som det var for Jesus. Jesus har selv oplevet at blive fristet på alle områder ligesom os, og derfor føler han med os (Hebræerbrevet 4:15).

Bibelen, Den nikenske og Den apostolske trosbekendelse hævder

alle at Jesus blev født af en jomfru. Dette er en af evangeliets store ejendommeligheder. Hvordan kunne man blive født af en jomfru? Denne tanke var så meningsløs at den til alle tider har været en snublesten for tænkende mennesker. Svaret ligger i at Jesus både var Gud og menneske. Jesus var Gud iklædt kød. Der er i dag teologer som tager afstand fra jomfrufødslen, men den er vigtig for at forstå hvem Jesus var. Og netop fordi påstanden er så urimelig, er den sandsynligvis sand! For hvem ville have fundet på noget så ufornuftigt når man stræbte efter at skaffe kristendommen nye tilhængere? En fornuftstridig lære er svær at udbrede!

To bibelsteder i Det Nye Testamente siger tydelig at Jesus var Gud. Det første er hvor Thomas siger: »Min Herre og min Gud!« (Johannes 20:28), og det andet er i afslutningen af Johannes, første brev, kapitel 5, vers 20, hvor Johannes klart siger at Jesus »er den sande Gud«. □

*Hvordan kunne man
blive født af en jomfru?
Denne tanke var så
meningsløs at den til alle
tider har været en
snublesten for tænkende
mennesker.*

Jesus i Det gamle Testamente

Moses sagde til Gud: »Når jeg kommer til israelitterne og siger til dem, at deres fædres Gud har sendt mig til dem, og de spørger mig, hvad hans navn er, hvad skal jeg så sige til dem?« Gud svarede Moses: »Jeg er den, jeg er!« Og han sagde: »Sådan skal du sige til israelitterne: Jeg Er [hebræisk JHVH] har sendt mig til jer.«

2. Mosebog 3:13–14

GUDS NAVN ER »JEG ER«, SOM på hebræisk er JHVH. Føjer man de udtalte vokaler til, bliver det til Jahve eller Jehova. De nyeste sproglige granskninger tyder på at Jahve er det rigtige af disse to. Gud siger med dette navn at han altid har, og altid vil, eksistere. Navnet betyder også at Gud altid er nærværende. Gud er den eneste i universet som ikke er skabt. Han har iboende liv og har altid eksisteret. Han er uafhængig af alt. Det er netop denne egenskab som skiller Gud fra alt andet i det fysiske og åndelige univers.

I en ordstrid med jøderne i Johannes kapitel 8 siger Jesus at »Abraham, jeres far, jublede over at skulle se min dag. Og han fik den at se og glædede sig. Jøderne sagde da til ham: »Du er endnu ikke halvtreds år og du har set Abraham?« Jesus sagde til dem: »Sandelig, sandelig siger jeg jer: Før Abraham blev til, JEG ER« [direkte oversat fra den græske grundtekst]. Jesus bruger tydeligt Guds navn i dette svar til jøderne. Han siger rent ud at han er Gud, og at han havde set Abraham. Det er grunden til at jøderne begynder at stene Jesus.

I Første mosebog kapitel 18 finder vi fortællingen om Herren som kom til Abraham sammen med to engle. Abraham anerkender at det er Herren, for han bøjer sig til jorden, noget man ikke skulle gøre

for nogen anden end Gud selv. I og med at Herren ikke modsatte sig dette, viser det at een af de tre var Gud. Altså Ordet, Jesus Kristus!

Jesus er kontaktleddet til Gud

Paulus skriver også derom i de første fire vers af Første korinterbrevs kapitel 10.

Han skriver at Israel blev døbt da de gik gennem Rødehavet, at Gud sørgede for at de fik mad (manna) og drikke (vand). Men Paulus siger også at de fik åndelig mad og drak af den åndelige klippe, »som var Jesus«. Paulus siger at Guds kontakt med Israel skete gennem Jesus. Det er tilfældet i hele menneskehedsens historie. Jesus er Ordet og dermed kontaktleddet til Den almægtige Gud.

Det var Jesus som talte i 1. Mosebog kapitel 3:9–19, det var Jesus som talte til Adam og Eva. Det var Jesus som talte til Noah, Abraham, Isak, Jakob, Jeremias osv. Det var Jesus der gav de ti bud på Sinai bjerget! Det var Jesus der talte til hele Israels folk, og som skræmte dem!

Jesus var Guds Ord i Det Gamle Testamente, og han var den der talte til menneskeheden både i Det nye og i Det Gamle Testamente! Jesus er Ordet, for på den måde har Gud valgt at kommunikere med det fysiske univers fra sit åndelige univers. □

Jesus viser autoritet

Jødernes påske nærmede sig, og Jesus drog op til Jerusalem.

På tempelpladsen så han dem, der solgte okser, får og duer, og dem, der sad og vekslede penge.

Han lavede en pisk af reb og jog dem alle ud fra tempelpladsen, også fårene og okserne. Han spredte vekselernes mønter og væltede deres borde.

Til dem, der solgte duer, sagde han: »Få det væk herfra! Brug ikke min faders hus som markedsplads!«

Johannes 2:13–16

Den historiske Jesus

I oplysningstiden i 1700-tallet var spørgsmålet om Jesus var en historisk person et stort emne. Det blev almindeligt at hævde at Jesus blot var en legende.

DET ER IKKE UDEN GRUND AT VI har fire evangelier som er skrevet af fire forskellige forfattere. Disse er selvstændige vidnesbyrd om at Jesus virkelig levede. Der er nogen der er bekymrede over de små uoverensstemmelser i evangelierne. Men det er snarere en bekræftelse af at de er ægte. Når fire personer skal beskrive én og samme begivenhed, vil de lægge vægt på forskellige synspunkter og enkeltheder som ikke altid vil stemme overens. Hvis evangelierne havde været falske, ville forfatterne have sørget for at der ikke var uoverensstemmelser mellem de fire beretninger. Nyere forskning viser at Mattæus, Markus og Lukas måske blev skrevet allerede 50–70 år efter Kristus. Det vil sige at mange vidner som var samtidige med Kristus stadig le-

vede. Mange ville kunne modsige evangeliernes beretninger hvis de ikke var historisk korrekte. Forfatteren af Hebræerbrevet henviser til denne skare af vidner i kapitel 12, vers 1.

Oven i dette er det utænkeligt at kristendommen i det første århundrede kunne have udviklet sig som den gjorde uden at Jesus havde levet. Kristendommens modstandere i det første århundrede benægtede ikke at Jesus havde levet, men de benægtede at han var Messias og Guds Søn. Efter deres mening var Han en vranglærer, men i højeste grad en historisk person.

Historiske skrifter

Mange af de kristne fra det første og andet århundrede bekræfter Biblens beretning om Kristus. Blandt

disse var Polykarpos, som var discipel af apostlen Johannes, desuden Ignatios, Irenæus, Klemens, samt skriftet *Didache* (Apostlenes lære, skrevet ca. år 60) osv.

Historikeren Josefus (37–ca. 100) var oprindelig en jødisk general i oprøret mod Rom i krigen (år 67–70), senere historiker ved hoffet i Rom. Han skriver følgende om Jesus i sin bog *Jødernes historie*:

»På denne tid var der en vis mand som blev kaldt Jesus. Hans livsførsel var god, og han var kendt for sine gode egenskaber. Mange af jøderne og mange fra andre folk blev hans disciple. Pilatus dømte ham til døden på korset. De som var blevet hans disciple, holdt fast ved ham. De fortalte at han havde åbenbaret sig for dem tre dage efter korsfæstelsen, og at han var i live.«

Senere skriver han om Jesu bror Jakob og hans dødsfald:

»Ypperstepræsten Ananus samlede dommerne [sanhedrin] og bragte Jesu bror ind. Hans navn var Jakob. Og også nogle andre. Da han havde udformet en anklage mod dem for at være lovbrudere, sendte han dem ud for at blive stenet.«

Plinius, en romersk konsul i Bitynien (nu i Tyrkiet), skrev et brev til kejser Trajan i år 110 om hvordan han straffede de kristne med døden, men han ønskede råd fra kej-

seren om hvordan han skulle gå frem. I brevet beskrives de kristne og deres tro på følgende måde (i uddrag):

»Alle som nægtede at de var eller havde været kristne, fandt jeg kunne gå. Og specielt da de forbandede Kristus. Det siges nemlig at en ægte kristen ikke kan gøre det. De plejede at mødes en bestemt ugedag før daggry, for at synge en salme, en vekselsang for kristus, som for en Gud, og så sværgede de på ikke at begå nogen forbrydelse, men afstå fra tyveri og røveri, utugt og falsk ed, og ikke at nægte at betale et bidrag når det kræves af dem.«

Den berømte romerske historiker Tacitus skrev cirka år 115 om Neros forfølgelse af de kristne i år 64:

»For at blive det rygte [at branden i Rom var påsat af kejseren] kvit lagde Nero med den mest listige form for grusomhed skylden på de kristne. Det var mennesker som var hadet for deres modbydelige skikke. Nu skulle de straffes. De har navnet fra Kristus. Han blev henrettet af Pontius Pilatus på den tid da Tiberius var kejser...«

I Talmud, en samling af en række jødiske overleveringer fra det tredje århundrede efter Kristus, står der:

»Aftenen før sabbatten hængte de Jesu fra Nazaret ... Han skal hænges, for han har bedrevet magi, forført og vildledt Israel.« □

Hvornår er Jesus født?

Jesus er født mellem år 7 og år 4 før Kristus. De fleste forskere er nu kommet til ca. 4 år f. kr. som det mest sandsynlige år. Grunden til at han senest kan være født i år 4 f. Kr., er Bibelens beretning om at Herodes levede da Jesus blev født, og vi ved med sikkerhed at Herodes døde i år 4 f. Kr.

PÅ HVILKEN TID AF ÅRET JESUS er født, er heller ikke klart. Den 25. december blev valgt fordi man ønskede at erstatte den hedenske solhvervshøjtid med en højtid der havde kristent indhold. På denne måde ønskede man at vise at den kristne højtid var stærkere end den hedenske.

Kirken i øst valgte 6. januar til at fejre Jesu fødsel, en dag den ortodokse kirke fortsat fastholder.

Der er alligevel meget som taler for at Jesus blev født tidligt på efteråret. Fårene og fårehyrderne var stadigvæk ude om natten.

De romerske myndigheder ville næppe have krævet at befolkningen skulle rejse midt om vinteren for at skrive sig ind i folketællingen. Det ville være politisk klogere at vælge en anden årstid hvor det ville være lettere for dem at rejse til hver sin fødeby.

Lukas har en tidsangivelse som vi kan tage udgangspunkt i for at bestemme årstiden for Jesu fødsel. Ifølge Lukas 1:5 havde Sakarias, præst i templet og far til døberen Johannes, Abias skifte. Det var det ottende skifte blandt præsterne (1. Krønikebog 24:10). Hvert skifte varede en uge, og det første skifte begyndte lige efter den sidste store dag i løvhyttedagen. Da der var 24 skifter, havde hvert skifte tjeneste to gange i løbet af året. Abias skifte faldt i slutningen af november og i slutningen af juni.

To muligheder

Da vi ved at Jesus er seks måneder yngre end Johannes (Lukas 1:36), kan vi omtrent regne ud hvornår han blev født. Forudsætter man at Johannes blev undfanget kort tid efter engelen havde bragt Sakarias budskabet, har man to mulige løsninger. Hvis der er tale om Abias efterårsskifte, er Johannes undfanget i slutningen af november, og Jesus blev da undfanget i slutningen af maj året efter. Johannes blev så født i slutningen af august, og Jesus i slutningen af februar.

Men de fleste tror det er det andet mulige tidspunkt for Abias skifte som er det rigtige. I så tilfælde er Johannes undfanget i slutningen af juni. Jesus måtte være undfanget seks måneder efter, dvs. i slutningen af december. Johannes var så født i marts året efter, og Jesus i september året efter. Det er i overensstemmelse med en overlevering om at Jesus blev født i forbindelse med basunhøjtiden (i september/oktober).

Tidspunktet er ikke det væsentlige

Hvornår på året han blev født, er ikke det væsentlige, og derfor er hans fødselsdato ikke opgivet i skriften. Det vigtigste er at han blev født! Hans fødsel, legemliggørelsen af Gud som blev menneske, er den hidtil største begivenhed i verdenshistorien. □

Hvorfor talte Jesus i lignelser?

Disciplene kom hen til ham (Jesus) og spurgte: »Hvorfor taler du til dem i lignelser?« Han svarede dem: »Jer er det givet at kende Himmerigets hemmeligheder, men de andre er det ikke givet.

Derfor taler jeg til dem i lignelser, fordi de ser og dog ikke ser, og hører og dog ikke hører og heller intet fatter. På dem opfyldes den profeti af Esajas, der siger: I skal høre og høre, men intet fatte, I skal se og se, men intet forstå.

For dette folks hjerte er dækket med fedt, og med ørerne hører de tungt, og deres øjne har de lukket til, for at de ikke skal se med øjnene, høre med ørerne og fatte med hjertet og vende om, så jeg må helbrede dem.«

Mattæus 13:10–11, 13–15

Bibeltest

- 1) Hvilke to bøger i Det Nye Testamente er skrevet af Jesu brødre?

- 2) I hvilket håndværk blev Jesus oplært? Hvor mange år arbejdede han med dette håndværk?

- 3) Hvad betyder »inkarneret«?

- 4) Står der i Bibelen at Jesus græd? Ja/Nej
Bibelsted: _____
- 5) Hvad hed Jesu brødre og hvor mange søskende havde han?
Bibelsted: _____
- 6) Er Jesus i slægt med skøgen Tamar? Ja/Nej
Bibelsted: _____
- 7) Står der i Det Nye Testamente at Jesus er Gud? Ja/Nej
Bibelsted: _____
- 8) Talte Jesus med autoritet og ikke som de skriftlærde? Ja/Nej
Bibelsted: _____
- 9) Hvilke sprog er det sandsynlig Jesus talte eller forstod?

- 10) Var Jesus Jahve i Det Gamle Testamente? Ja/Nej
Bibelsted: _____
- 11) Kunne Jesus læse? Ja/Nej
Bibelsted: _____
- 12) Hvad er Abias skifte?

- 13) Var Jesus beslægtet med Johannes Døberen? Ja/Nej
Bibelsted: _____

Jesu barn- og ungdom

*Det er meget lidt vi
ved om denne vigtige
del af hans liv.*

VI VED AT HAN BLEV OMSKÅRET på den ottende dag, i henhold til loven. Vi ved at den lille familie fik besøg af nogle vismænd, men ikke hvor mange eller nøjagtig hvor de kom fra. Ikke længe efter forsøger Herodes at dræbe Jesus. Josef tager derfor om natten Maria og Jesus med sig og flygter til Egypten, hvor de blev indtil Herodes døde i år 4 f. Kr. Så rejste de tilbage til Israel og bosatte sig i Nazaret, i den nordlige del af landet (Mattæus 2:13–23).

Det næste vi hører om Jesus er da han er 12 år gammel (Lukas 2:42–51). Han blev i Jerusalem efter påskehøjtiden. Efter at have ledt efter ham i tre dage fandt forældrene ham i templet, hvor han stillede spørgsmål til de lærde. Denne

lille episode kaster lys over en række forhold. Forældrene stolede på ham. Det viser også at Jesus var en kundskabsrig og selvstændig 12-årig som kunne opholde sig alene i Jerusalem i tre døgn. De lærde var forundrede over hans visdom. Ifølge Lukas 2:51–52 var Jesus lydige mod sine forældre og gik frem i visdom og vækst og yndest hos Gud og mennesker.

Jesus blev som de fleste jødiske drenge oplært i et håndværk af sin far. Han blev tømrer, hvor grundmursarbejde var indbefattet: et tungt arbejde. Han var sikkert fysisk stærk, havde antagelig store, grove arbejdshænder og solbrændt hud. Jesus blev erhvervsaktiv måske allerede i 15-års alderen, noget som var almindeligt på den tid, og arbejdede i ca. 15 år før han trådte offentligt frem i en alder af ca. 30 år.

Bibelforskere er enige om at Josef, Jesu stedfar, må være død tidligt, for vi hører ikke mere om ham efter at Jesu var 12 år. Da Jesus begyndte at forkynde evangeliet, var faderen derfor antagelig død.

Jesus kunne læse og sandsynligvis tale flere sprog. I Lukas 4:17 læser han fra profeten Esajas i synagogen i Nasaret. Det var kun i synagogerne hebræisk blev brugt. Aramæisk, en hebræisk dialekt, var dagliglivets sprog. Græsk var kultur-, handels- og verdenssproget og statsadministrationens sprog var latin, Romerrigets sprog!

Jesus var jøde

Israel bestod af 12 stammer. Jesus tilhørte Judas stamme.

VI TÆNKER MÅSKE IKKE OVER det, men Jesus var ikke en hvid og lyshåret europæer, men en jøde fra Det nære østen. Han holdt jødernes skikke og love. Han blev omskåret på den ottende dag og holdt helligdagene i Det Gamle Testamente, så som sabbatten, påsken, de usyrede brøds højtid, basunernes højtid, soningsdagen, løvhyttefesten og den sidste store dag. Jesus holdt lørdag som hviledag.

Når man siger at Jesus var jøde, så mener man at han tilhørte Judas stamme. Israel bestod af 12 stammer, hvoraf jøderne (Judas stamme) var en. På Jesu tid boede der hovedsageligt jøder i det land som vi i dag kalder Palæstina eller Israel. De andre stammer var blevet taget til fange ca. 721 f. Kr. og

tvangsforflyttet til et område mellem Sortehavet og Det kaspiske hav. Det er de såkaldte 10 tabte stammer. Alle jøder er israelitter, men ikke alle israelitter er jøder. Det blev spået at Messias skulle komme fra Judas stamme (Mika 5:1).

Jesus så ud som en hel almindelig jødisk mand. Han var ikke speciel smuk. Der står i Esajas 53 at der ikke var noget i hans ydre som ville bevirke at man fandt behag i ham.

Det var ikke hans ydre, men indre egenskaber der skulle ændre verdenshistorien. Netop fordi han var så almindelig af udseende, kunne han ved flere lejligheder blande sig med folkemængden uden at blive genkendt og dermed slippe bort.

Et forhadet folkeslag

Jesus tilhørte et forhadet folkeslag. Helt siden oldtiden har jøderne været mistænkeliggjort, forhadet og forfulgt. I Norge var det endog ikke muligt for en jøde at bosætte sig før 1851. Det jødiske folk er blevet holdt kollektivt ansvarligt for Jesu korsfæstelse og død. Jøderne var derfor uønskede. Det var også tilfældet i middelalderen, og fordi jøderne ikke kunne slå sig ned og dyrke jorden, drev de gerne handel og blev rige. Denne rigdom skabte misundelse som gjorde hadet endnu værre. Jøderne blev beskyldt for det meste som gik galt, bl.a. for »den sorte død« i 1300-tallet. □

Jesus kom fra Nasaret

Jesus blev født i Betlehem (Mattæus 2:1) fordi det blev spået i Det Gamle Testamente at Messias ville blive født i Davids by, som var Betlehem.

MEN JESUS VOKSEDE OP I NAZARET, og denne landsby regnes for hans hjemby. Det var nok én af grundene til at de lærde ikke kunne anerkende Jesus som Messias, fordi de troede han var født i Nazaret og dermed ikke opfyldte den betingelse som Messias måtte opfylde (Johannes 7:42).

At Jesus kom fra Nazaret, blev brugt mod ham. Nazaret var regnet for en udpost og en ganske ubetydelig by for jøderne. »Kan der komme noget godt fra Nazaret?« spurgte Nathanael (Johannes 1:46). At komme fra Nazaret blev anset for noget mindreværdigt.

Nasaret et vigtigt knudepunkt

Men det var ikke hele sandheden. Nazaret var et spændende sted at vokse op i for en ung mand. Byen

ligger i det nordøstlige Israel på skrænten af en højderyg med udsigt over den store brede slette der i det nordøstlige Israel strækker sig fra Middelhavet i vest til Genezaretsøen i øst. Denne slette har været vidne til mange store blodige slag gennem århundrederne. Dette område er også et vigtigt handelsknudepunkt mellem øst og vest. To store karavaneruter går tæt forbi Nazaret. Karavanerne fra Kina, Persien, Indien, Babylon og andre fjerntliggende lande i Østen red forbi, på vej til Egypten. Handelsruterne fra Egypten nordover til Istanbul og Antiokia gik langs Middelhavet kun en dagsrejse fra Nazaret.

Unge og gamle i Nazaret må have mødt og hørt mange historier på mange forskellige sprog om nyheder fra den store omverden fortalt af de handelsrejsende. →

Handelsrejsende fra fjerne lande var som regel kilderne til nyheder og oplysninger fra den store verden, i en tid hvor aviser, telefon, TV., radio og Internet var fuldstændig ukendte foreteelser.

Det er anslået at der levede ca. tre millioner mennesker i det nordlige Israel i områderne omkring Genesareth søen da Jesus levede.

Jesus i synagogen

Jesus besøgte som sædvanligt synagogen på en sabbat, kort efter han havde begyndt at forkynde evangeliet (Lukas 4:16). Jøderne blev forargede på ham da han læste fra Esajas kapitel 61, der handler om Messias. Indbyggerne blev vrede og sagde: »Er det ikke tømrerens søn? Hedder hans mor ikke Maria og hans brødre Jakob og Josef og Simon og Judas? Bor alle hans søstre ikke her hos os? Hvor har han så alt dette fra?« (Mattæus 13:55–56).

De smed Jesus ud af synagogen og forsøgte at skubbe ham ud over klippesiden lige uden for byen, men han undslap. Nazaret ligger på et højdedrag, og der er faktisk også i dag en afgrund lige udenfor det gamle Nazaret! □

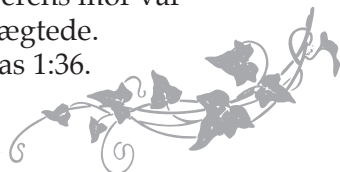
Kan der komme noget godt fra Nazaret?

Johannes 1:46

Svar på bibeltest

- 1) Jakobs brev og Judas brev.
- 2) Tømrer. Hvis han begyndte at arbejde da han var 15 år gammel, arbejdede han i ca. 15 år som tømrer.
- 3) Inkarneret betyder: »levet til kød«, »iklædt sig kød«, legemliggjort.
- 4) Ja. Johannes 11:35.
- 5) Brødrene hed Jakob, Joses, Judas og Simon. Jesus havde mindst seks søskende. Markus 6:3.
- 6) Ja. Mattæus 1:3.
- 7) Ja. Johannes 1:1, Johannes 20:28, 1. Johannes' brev 5:20.
- 8) Ja. Mattæus 7:29.
- 9) Sandsynligvis fire sprog: hebræisk, aramæisk, græsk og latin.
- 10) Ja. 2. Mosebog 3:13–14, Johannes 8:52–58.
- 11) Ja. Lukas 4:16–18.
- 12) Præstetjenesten i templet var delt op i skifter. Abias skifte var ét af de 12 skifter.
- 13) Ja. Jesu mor og Johannes Døberens mor var beslægtede. Lukas 1:36.

Jesu familie

Et studium af Jesu familie er interessant læsning! Vi ved kun lidt om Maria, bortset fra at hun var beslægtet med Elisabeth, der var mor til Johannes Døberen (Lukas 1:36). Det vil sige at Jesus og Johannes Døberen, som skulle introducere den nye pagt for hele menneskeheden, faktisk var beslægtede!

JESU HAVDE FLERE BRØDRE OG søstre. De var i hvert fald syv søskende (Markus 6:3) og måske flere. Vi har navnene på hans fire brødre: Jakob, Joses, Judas og Simon. Det var tydeligvis børn som Maria og Josef fik efter at Jesus blev født. Maria forblev ikke en jomfru.

Brødrene troede at Jesus var blevet sindsforvirret da han begyndte sin forkyndelse. Det var først efter Jesu opstandelse at brødrene troede på hans budskab. Søstrene ved vi intet om. Hverken Jesu familie, bortset fra Maria, eller indbyggerne i Nazaret troede på Jesus.

Efter opstandelsen blev brødrene aktive i bevægelsen. Lige efter opstandelsen skriver Lukas at Jesu mor og hans brødre (Apostlenes gerninger 1:14) bad sammen med disciplene. Broderen Jakob blev

efterhånden leder af menigheden i Jerusalem. Han skrev Jakobs brev i Det Nye Testamente. En anden bror, Judas, skrev Judas, brev. To af Jesu brødre har således hver skrevet en bog i Bibelen!

Maria havde en søster der også stod ved korset og så sin nevø lide. Nogen mener at Marias søster var mor til Sebedæus-sønnerne, og andre mener hun var gift med Klopas. Ud fra hvad der står i de fire evangelier om hvem der stod ved Jesu kors, er nogen kommet med disse antagelser. Men det er ikke bevist at søsteren er nogen af dem. Hvis hun var mor til Sebedæus-sønnerne, var to af apostlene, Johannes og Jakob, Jesu fætre. På korset beder Jesus Johannes, den discipel han elskede, om at tage sig af hans mor. Gjorde han det fordi det kun var Maria der troede på Jesus i hans egen familie? →

Eller beder Jesus Johannes tage sig af hans mor, fordi hun var Johannes, tante? Bibelen er uklar på det punkt.

Hvis Marias søster var gift med Klopas, så var han Jesu onkel. Klopas ser ud til at være én af de to Emmaus-brødre som Jesus viste sig for efter opstandelsen. Var det derfor Jesus viste sig for ham, fordi det var hans onkel? Klopas bliver efter det kirkehistorien fortæller én af lederne i kirken i Jerusalem.

To forskellige slægtstavler

Før vi forlader Jesu familie, er der en ting til vi må se på. Er det ikke mærkeligt at vi har to forskellige slægtstavler til Jesus i Det Nye Testamente – én i Mattæus evangeliet og en anden i Lukas evangeliet? Der har været spekuleret meget over hvorfor de er forskellige, og der har været mange iverige forsøg på at samordne slægtstavlerne.

Ifølge den tidligste overlevering var det henholdsvis Josefs og Marias slægtstavler. Begge måtte være med, fordi Josefs slægtstavle var den lovlige mens Marias var den virkelige, eftersom Josef ikke var far til Jesus. Man må lægge mærke til at begge slægtstavlerne går tilbage til Judas stamme, noget som var vigtigt at dokumentere eftersom Jesus senere hævdede at være Messias.

Slægtstavlen i Mattæus er usædvanlig på flere måder. For det første

er fire kvinder nævnt i den! Det var hel usædvanligt at kvinder var med i en slægtstavle. Allerede her viser Jesus at den gamle foragt for kvinder er borte. Mand og kvinde står lige. For det andet er det helt specielle kvinder der nævnes. Rahab var en prostitueret der hjalp Israel ved Jeriko, og som senere giftede sig med en Israelit. Tamar lod som om hun var en prostitueret for at få et barn sammen med sin svigerfar Juda. Batseba var mor til kong Salomo, og blev forført af kong David. Jesu slægtshistorie viser et glimt af Guds nåde og kærlighed. Der er både syndere og retfærdige i Jesu slægtstavle. Gud kan finde sig tjenere som »respektable« mennesker ville vende sig bort fra i afsky.

Det tredje som er interessant at bemærke, er at både Rut fra Moab og Rahab var hedninger og ikke af Israels hus! Her ser vi allerede i Jesu slægtstavle at barrieren mellem hedning og jøde er fjernet! Vi ser her den store sandhed at for Jesus er der ikke forskel på jøde og græker.

Ifølge historikeren Eusebios havde Jesu bror Judas sønner der blev taget til fange af kejser Domitian, og de hævdede at de var Davids slægtninge. Men de blev løsladt da de blev anset som ufarlige fattige folk (*Eus, III 19*).

Jesu familie havde således efterkommere. Måske lever nogen i dag? □

Jesu personlighed

Dette spørgsmål er én af kristendommens store gåder. Hvilken personlighed havde Jesus egentlig? Mange fremstiller ham som et svagt individ der ikke engang kunne redde sig fra en falsk anklage! Han taler kun med milde ord, og viser altid tålmodighed og tilgivelse.

DETTE ER NOK ET FEJLAGTIGT billede af Jesus fra Nazaret!

Tidligere i dette hæfte har vi set at Jesus havde en udadvendt personlighed allerede som ung, da hans forældre ikke var bekymrede for ham på en rejse hjem fra Jerusalem.

Jesus viste autoritet

Jesus viste autoritet i ord og handling. Han talte med autoritet, ikke som de skriftlærde (Mattæus 7:29). Da Jesus talte, gjorde han det med sikkerhed og troværdighed. Også i handling viste han sin autoritet. I evangelierne læser vi hvordan han vælter vekselerernes bord i templet og jager både dyr og vekselerere ud af templet med en

pisk (Johannes 2:12–22). Det er faktisk muligt at det skete to gange, idet beskrivelserne i evangelierne ser ud til at finde sted på to forskellige tidspunkter. Jesus var en praktisk og handlingens mand der havde haft et hårdt legemligt arbejde i ca. femten år, før han begyndte at forkynde evangeliet.

Jesus lod sig ikke bringe til tavshed

Farisæerne forsøgte flere gange at lokke ham i en fælde. Et af de klassiske eksempler er da de spørger ham om det er tilladt at betale skat. Han svarer ikke på deres spørgsmål, noget der er betegnende for hans måde at gribe vanskelige situationer an på. Som regel kommer han med et modspørgsmål, for

på den måde at få modparten til selv at gå i en fælde. Jesus vil ikke svare før modparten har svaret. Hvis modparten undlader at svare, svarer Jesus heller ikke. I tilfældet med skattespørgsmålet beder Jesus om at få en mønt at se. Han spørger:

- Hvis billede og indskrift er det?
- Jo, det er kejserens svarer de andre.

Jesus siger så:

- Giv kejseren, hvad der er kejserens og Gud det der tilhører Gud. Et genialt kneb, Jesus lod sig ikke drive i en fælde. Det der kendetegner Jesu forhold til sine modstandere, er at han aldrig lod dem få kontrol over sig, undtagen ved korsfæstelsen, men det skal vi komme tilbage til i et senere hefte.

Jesus viste følelser

Jesus var ikke den tavse og ufølsomme mand som mange drenge er blevet opdraget til at være. Han græd åbenlyst da han kom til Maria og Marta efter at Lazarus var død (Johannes 11:35). Jesus græd ikke fordi Lazarus var død – det vidste Jesus, og han udsatte faktisk at rejse til familien i stedet for at haste derhen. Han valgte at komme for sent! Det må have undret hans disciple – at han helbredte ukendte, men undlod at komme til sine venner! Jesus siger selv til disciplene at Lazarus ville dø (Johannes 11:14). Men da han kommer, græder han, selvom han vidste hans

sene ankomst kostede Lazarus livet. Han græd da han så sorgen og fortvivlelsen hos familien som han var så glad for. Han sørgede med de sørgende, som han i bjergprædikenen sagde at man burde. Det var en del af Jesu plan. Han ønskede at vise at han faktisk havde herredømme over døden nu kun et par dage før påske, hvor han selv skulle dø. Jesus kontrollerede også her situationen!

Jesus havde humoristisk sans

At han havde humoristisk sans viser en række lignelser som han bruger. Som f.eks. at ham som havde en bjælke i øjet, skulle fjerne den før han tog splinten ud af sin broders øje. Et andet eksempel på Jesu humor, er fortællingen fra Edens have. Her ser vi Guds Talsmand, Ordet, tale med Adam og bede ham navngive alle de mærkelige dyr som han aldrig tidligere havde set. Der står at Gud lod Adam gøre det for at se hans reaktion!

Jesus var ordensmenneske

I Jesu grav blev linnedklædet fundet pænt sammenrullet i stedet for skødesløst henkastet på gulvet. Antagelig som en automatisk reaktion foldede han langsomt linnedklædet sammen i taknemmelighed over at have rejst sig fra stenbænken han havde ligget på. □

Adresseændringer bedes meddelt til:

Livets Kilde, c/o BTHB, Hemmestorps Eke 33,
SE-270 35 Blentarp, Sverige
Fax: 0046 - (0)46 800 57

Redaktionens adresse:

Livets Kilde, Postboks 89 Holmlia, NO-1201 Oslo
www.livetskilde.org

Andre adresser i Norden:

Danmark: *Livets Kilde*, Postboks 1515, DK-2700 Brønshøj

Finland: *Livets Kilde*, Box 603, FI-00101 Helsingfors

Sverige: *Livets Kilde*, c/o BTHB, Hemmestorps Eke 33,
SE-270 35 Blentarp, Sverige (produksjon)

Vi kan kontaktes på telefon:

Norge: +47-64 87 74 48

Danmark: +45-22 67 70 96

Sverige: +46-(0)736-22 86 89

Støtte til udgivelse af *Livets Kilde* hæfter

Ønsker du at støtte *Livets Kilde*, kan følgende girokonti benyttes:

Danmark: 1-245-7278

Finland: 800014-1952461

Norge: 7082 0512624

Sverige: 98 07 30-6

www.livetskilde.org

Forfatter til dette hæfte: Carl Fredrik Aas
Norsk originaltitel: *Den ukjendte Jesus (1. del)*
Oversætter: Chresten Emil Madsen